

ODRZUĆ STEREOTYPY, POSTAW NA KOMPETENCJE

Cel: Uczeń identyfikuje stereotypy związane z płcią na rynku pracy oraz dokonuje ich krytycznej analizy.

klasy IV-VIII szkoły podstawowej i szkoły ponadpodstawowe

- wycięte karteczki z nazwami grup zawodowych (Załącznik 1) lub link do ćwiczenia online (bit.ly/GrupyZawodowePlec)
- karteczki post-it
- przynajmniej jedno urządzenie na klasę z dostępem do Internetu

WPROWADZENIE

Porozmawiajcie w klasie:

- Czy zgadzacie się ze stwierdzeniem, że niektóre zawody nadają się bardziej dla kobiet, a inne dla mężczyzn? Jeśli tak, jakie są to zawody?
- Jak stereotypy płciowe mogą wpływać na decyzje zawodowe?
- Czy znacie przykłady osób (znajomi, rodzina, osoby publiczne), które wykonują zawody nietypowe dla swojej płci? Jakże budzi to w Was emocje i myśli?
- Czy znacie zawody, których nazwy brzmią dla Was nienaturalnie w wersji damskiej lub męskiej?

JAK CI SIĘ WYDAJE?

Podziel klasę na cztery-pięć zespołów. Każdy zespół otrzymuje jednakowy plik 24 karteczek (wyciętych i pomieszanych) z nazwami grup zawodowych (Załącznik 1). To ćwiczenie uczniowie mogą również zrobić online na platformie Genial.ly (bit.ly/GrupyZawodowePlec) lub Wordwall (bit.ly/GrupyZawodowePlec2)

Zadaniem każdego zespołu jest podział wszystkich karteczek na dwie części:

1. Grupy zawodowe, w których zdaniem uczniów pracuje więcej kobiet.
2. Grupy zawodowe, w których zdaniem uczniów pracuje więcej mężczyzn.

Po zakończeniu pracy wszystkich grup poproś uczniów o wstanie z ławek i przyjrzenie się odpowiedziom innych zespołów w klasie.

Przed poznaniem odpowiedzi porozmawiajcie o Waszych przypuszczeniach:

- Czy rozwiązania różnych zespołów są do siebie podobne?
 - W przypadku jakich grup zawodowych mieliście największe wątpliwości?
- W przypadku których byliście zgodni?
- Na jakiej podstawie zdecydowaliście, do której grupy przyporządkować daną karteczkę? Intuicja, wiedza?

GDZIE PRACUJE WIĘCEJ KOBIEC, A GDZIE WIĘCEJ MĘCZYCZYN?

Wyświetl na rzutniku lub tablicy interaktywnej rozwiązanie zadania i poproś uczniów, aby sprawdzili, ile grup zawodowych udało im się poprawnie przyporządkować (druga strona ćwiczenia pod adresem: <https://bit.ly/GrupyZawodowePlec>)

Porozmawiajcie o tych **grupach, których przyporządkowanie sprawiło uczniom najwięcej problemów**. Korzystając z aktywnych linków w ćwiczeniu w Genial.ly, przejdźcie do Mapy Karier i przeanalizujcie ścieżki kariery, zapoznając się z ich opisami, ścieżką edukacyjną oraz statystykami.

Zastanówcie się wspólnie:

- W jakich jeszcze zawodach, niewymienionych w ćwiczeniu, widzicie dominację jednej płci?
- Dlaczego w niektórych zawodach pracuje więcej kobiet, a w innych więcej mężczyzn? Z czego to wynika? Ze stereotypów czy obiektywnych przeszkód?

JAK MOŻEMY WALCZYĆ ZE STEREOTYPAMI?

Poproś uczniów, aby nad kolejnym pytaniem zastanowili się indywidualnie lub w parach.

Co można zrobić, aby więcej kobiet chciało wykonywać zawody tradycyjnie uważane za męskie, a więcej mężczyzn wzięło pod uwagę zawody tradycyjnie kobiece?

Rozdaj uczniom karteczki post-it i poproś każdą osobę o (wyraźne) zapisanie kilku pomysłów na kartkach post-it (jeden pomysł = jeden post-it), a następnie przyklejenie ich do ściany/tablicy. Przeczytajcie wspólnie propozycje uczniów; przeanalizujcie, które się powtarzają.

Wskazówka: Jeśli uczniowie mają dostęp do telefonów komórkowych lub komputerów, pomysły można zebrać anonimowo, np. korzystając z platformy Mentimeter.

Podyskutujcie na temat Waszych propozycji:

- Jak można wprowadzić w życie Wasze pomysły?
- Czy któreś z pomysłów możecie zrealizować we własnym zakresie, nawet na niewielką skalę, w Waszej szkole lub klasie?

Pomysły zespołu Mapy Karier na walkę ze stereotypami płciowymi:

- pokazywanie przykładów mężczyzn/kobiet odnoszących sukcesy w dziedzinach, które tradycyjnie kojarzą się z płcią przeciwną
- organizowanie kampanii społecznych zwiększających akceptację społeczeństwa wobec kobiet i mężczyzn wykonujących nietypowe dla swoich płci zawody
- promocja form zatrudnienia umożliwiających łączenie obowiązków prywatnych i służbowych (telepraca, elastyczny czas pracy, możliwość pracy z domu)
- organizacja warsztatów asertywności dla młodych ludzi, aby mieli odwagę wykonywać pracę zgodną z zainteresowaniami, a nie spełniającą wymogi otoczenia
- częstsza praca projektowa w szkole, w ramach której każdy może wcielać się w różne role i wypróbować się w różnych obszarach
- spotkania z przedstawicielami zawodów i wycieczki zawodoznawcze weryfikujące zakorzenione stereotypy
- poszerzanie horyzontów zawodowych uczniów poprzez korzystanie z takich narzędzi jak Mapa Karier, ukazujących równe możliwości zawodowe dla każdej z płci, oparte jedynie na kompetencjach.

Sprawdźcie też, **jakie pomysły na walkę ze stereotypami płciowymi można znaleźć w Internecie**. Szczególnie polecamy kampanię społeczną jednej z południowoamerykańskich firm (bit.ly/KampaniaPPS - link kieruje do Facebooka, ponieważ przy zdjęciach znajdziecie tłumaczenie na język polski). Co Twoi uczniowie sądzą o takich inicjatywach?

PODSUMOWANIE

Poproś wszystkie dziewczyny w klasie o wybranie z Mapy Karier zawodu powszechnie uważanego za męski, który im się podoba, a chłopców o wybranie zawodu „kobiecego”, który wydaje im się interesujący. Poproś uczniów o skomentowanie swoich wyborów.

Porozmawiaj z uczniami o tym, jakie wartości etyczne są związane z poruszonymi podczas tych zajęć tematami. Poproś, by wszyscy zastanowili się nad tym, na ile ważne w miejscu pracy są dla nich kwestie takie jak równość (w tym: płci), nietolerancja dyskryminacji, ale też otwartość i transparentność.

BONUS

Jeśli starczy Wam czasu, porozmawiajcie o stereotypowym podziale ról nie tylko w życiu zawodowym. Sprawdź, jak z ćwiczeniem o Kasi i Wojtku (w którym nie ma złych i dobrych odpowiedzi) poradzą sobie Twoi uczniowie: bit.ly/kasiawojtek.

Prześlij młodzieży link do ćwiczenia (w przypadku pracy indywidualnej) lub udostępniij młodzieży swój ekran i razem wpisujcie w kolejne puste pola imię, na które zagłosuje większość klasy.

Po zakończeniu ćwiczenia porozmawiajcie:

- Jak często każde imię zostało wspomniane w różnych kontekstach?
- Dlaczego imię Kasi przeważa w niektórych zadaniach (podaj konkretne przykłady), a imię Wojtka w innych (podaj konkretne przykłady)?
- Jak Waszym zdaniem powinien wyglądać podział zadań związanych i niezwiązanych z pracą zawodową?

Jeśli spodobał Ci się ten pomysł na lekcję, chcesz podzielić się swoimi wrażeniami z przeprowadzonych zajęć albo masz inne pomysły na wykorzystanie materiałów Mapy Karier, napisz do nas na adres kontakt@mapakarier.org.

Rzemieślnicy	Dietetycy i żywieniowcy	Stewardzi, konduktorzy i przewodnicy	Inżynierowie
Specjaliści rynku nieruchomości	Robotnicy budowlani	Pracownicy sprzedaży w sklepach	Lekarze
Specjaliści ds. sprzedaży, marketingu i public relations	Literaci, dziennikarze i filozofowie	Kierownicy ciężarówek i autobusów	Robotnicy produkcji odzieży
Opiekunowie dziecięcy i asystenci nauczycieli	Sportowcy i trenerzy	Kelnerzy i barmani	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym
Specjaliści do spraw baz danych i sieci komputerowych	Robotnicy poligraficzni	Rolnicy	Specjaliści z dziedziny prawa
Bibliotekoznawcy, archiwiści i muzealnicy	Pracownicy obrotu pieniężnego	Technicy telekomunikacji i urządzeń transmisyjnych	Pracownicy transportu morskiego, żeglugi śródlądowej i lotnictwa